

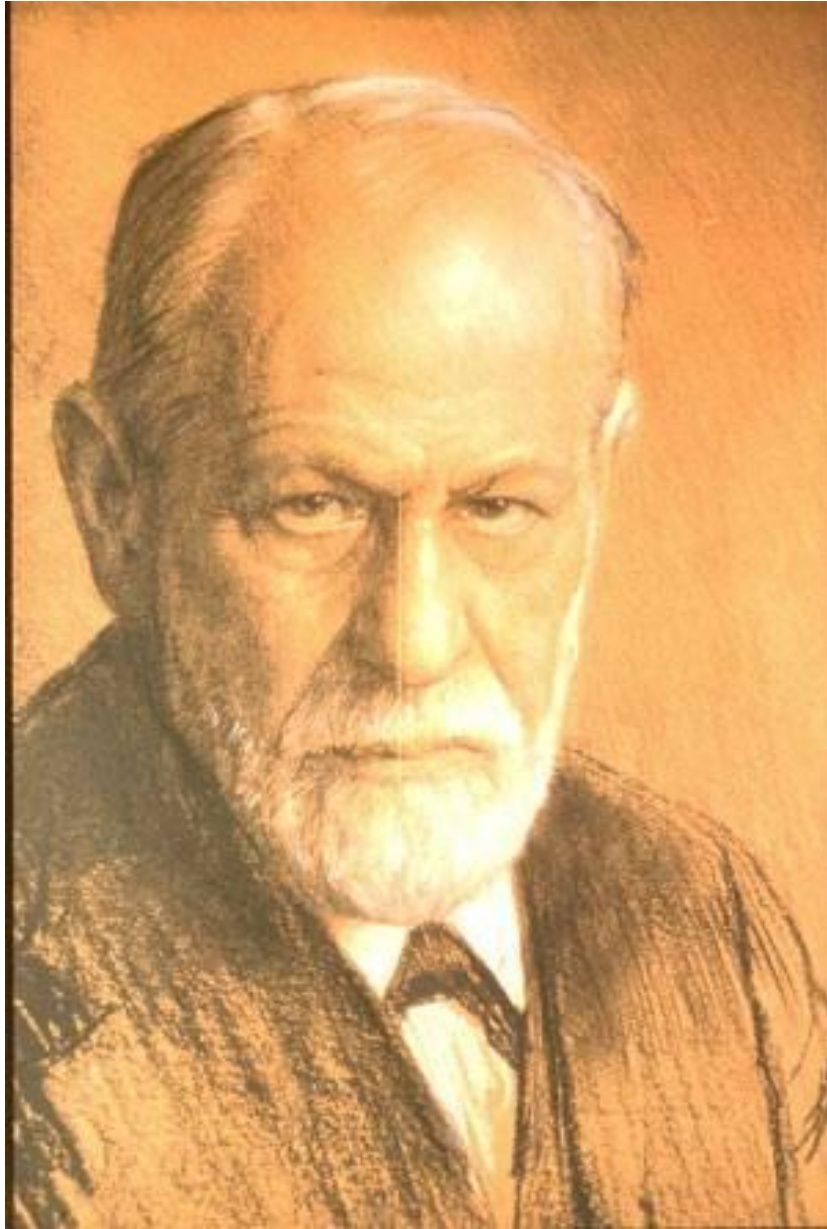
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТЫ

ЗИГМУНД ФРЭЙД

ТЕКСЕРГЕН: МАНАПБАЕВ .
ОРЫНДАҒАН. НУГЕРБЕКОВА А. ЗР-110

Жоспар

1. Кіріспе
2. Негізгі бөлім
  - Психоанализдің басты ережелері
  - Меннің үш құрамы
3. Қорытынды
4. Пайдаланылған әдебиеттер

Аустрия
психологі,
психиатрі және
неврологі.
Психоанализ
ілімінің негізін
қалаушы.

Өмірбаяны

- Австриялық дәрігер психолог Зигмунд Фрейд 1856 жылы 6 мамырда Фрейбург қаласында, қарапайым тері сатушының отбасында дүниеге келеді. 1860 жылы Фрейдтер отбасы Венаға көшеді. 83 жыл өмірінің 80 жылын Зигмунд осы қалада өткізеді. Үлкен отбасында 8 бала болды, бірақ Зигмунд өзінің алғырлығымен, таңқаларлық ақылымен, кітапқа деген құмарлығымен ерекшеленді. Сол себепті оған ата-анасы жақсы жағдай жасауға тырысты. Сабақ орындау барысында оған ешкім кедергі жасамау мақсатында, Зигмунд әрқашан керосинді шаммен оқитын, ал басқа балалары шам арқылы оқитын. 17 жасында гимназияны өте жақсы аяқтап, әйгілі Вена университетіне оқуға тапсырады.

Психоанализдің басты ережелері

3.Фрейд тұлға туралы психологиялық ілімге маңызды ықпал 3 компоненттен тұратын моделін және олар терминдермен белгілеп тұжырымдаған:

— «ИД» (ол), «ЭГО»(мен) және «СУПЕР-ЭГО»(менен жоғары).

•СУПЕР ЭГО

•ЭГО

•ИД

- Фрейд адам психикасын Өз (It), Мен (Ego), Жоғары Мен (Superego) сынды үш бөліктің өзара байланысы арқылы түсіндіреді. Астынсана өткеннен мұраланған психиканың терең қабаты ретінде көрініс табады. Оның қойнауында адамның жасырын жан сезімдері, құмарлығы мен ынта-қалауы ұялаған. Бұл құрылым «ләззаттану ережесін» басшылыққа алады. Фрейд оны It (өзі, нәрсеге қаратылатын ол мағынасында, "Өз" деген сөз жақын келеді) деп атап, «қайнаған құмарлықтардың қазаны» деп бағалайды. Адамның саналы Мені — Өз бен (Астынсана) қоршаған дүние арасындағы делдал рөлін ойнайды. Бұл құрылым «шынайылық ережесін» басшылыққа алады, оның мақсаты — адамның астынсанасына қызмет көрсету. Адам Мені Өзді өзіне бағындыруға тырысады, алайда кейде Өздің ықпалында болады. Жоғарғы Мен орындалуды, мәдени тиым салуларды бейнелейтін тәрбиелік, этикалық, адамгершіліктік, діни, рухани сананы көрсетеді. Жоғарғы Мен ұят ретінде, немесе астыртын күнә сезімі ретінде адам Меніне үстемдік етуі мүмкін

З.Фрейд өзінің ғылымдағы жолын физиологиялық институтта бастады, сондықтан ағзаға энергетикалық шама ретінде қарау оның санасына терең бойлады: ағза мінез-құлықтың қозғалыс күшін ерекше энергия түрінде білдіреді. З.Фрейд невропатолог-дәрігер болды. Оның пациенттері психикалық-жүйке ауруларына шалдыққандар еді. Бірақ олардың жүйке жүйесінің құрылысынан аурудың себебін түсіну болмады. Ол өз тәжірибесінде, анатомо-физиологиялық ұғымдар түсіндірмейтін, айғақтарды жиі кездестірді. З.Фрейд алдында мынандай дилемма болды: мотивация механизмдерін анатомо-физиологиялық схема тұрғысынан қарау керек пе, әлде белгілі бір психологиялық айғақтарға жүгіну керек пе ?

ИД

Инстинктерді тасымалдаушы: ол санадан тыс және иррационалды бола тұрып, рахаттану ұстанымына бағынады

ЭГО

Шынайылық ұстанымына бағынады,
сыртқы әлемнің ерекшеліктерін, оның
қасиеттері мен қатынастарын
ескереді

СУШЕР ЭГО

Рухани стандарттарды тасымалдаушы.
Бұл сыншы және цензор рөлін
атқаратын тұлға бөлігі

- СУПЕР ЭГО
- ЫҒЫСТЫРУ
- СУБЛИМАЦИЯ

•ЫҒЫСТРУ

- тұлға қабылдамайтын, белсенді құбылыстарды жою

•СУБЛИМАЦИЯ

- ТИЫМ салынған жыныстық қуаттың басқа әрекет түрінде шығу механизмі

- Фрейд адамның психологиялық өмірі туған соң басталады деп санайды, ал жаңа туған сәбиді ол «*tabula rasa*» (таза тақта) деп атайды. Кейде ол организмнің анықталмаған бейімділігі туралы, тіпті адамның түс көруі мен қиялында орын алатын филогенездік сипаттағы, өзіне тән архаикалық еске түсірулер туралы айтады. Фрейд психикалық процесстер динамикасында инстинкті құмарлықтар шешуші рөл атқарады деп санайды. Оларды Фрейд психикалық және тәндік аймақтарды байланыстыратын күштер ретінде қарастырады.
- Ол жыныстық құштарлықтар мен эгоның жыныстық емес, өзін-өзі қорғау инстинктері кіретін бастапқы дуализм туралы идеяны алға тартты. Ол жыныстық инстинкт — либидоға көп көңіл бөледі. Ол жыныстық құмарлықтың бастауы балалық шақта жатқандығын байқады. Фантазия адам бойындағы агрессивтілікті жеке инстинкт деп қарастырады. Оның бастауы сүйек еттерінде жатыр, ал оның мақсаты — талқандау.

- Кейінгі еңбектерінде Фрейд екі түрлі инстинктер бар деген болжамды алға тартты: олардың бірі тіршілікті сақтауға бағытталса, енді бірі тіршілікке қарсы әрекет етеді, оны неоорганикалық күйге қайтаруға талаптанады. Оның түпкілікті қорытындылары «Психоанализ очерктері» еңбегіндегі баяндалған өлім инстинктінің рөліне қатысты. Мұндағы махаббат инстинкті (эрос) мен өлім инстинктінің (танатос) дихотомиясы психоанализ теориясының басты тақырыбына айналды.
- Психоаналитикалық теориясын оның шәкірттері мен ізбасарлары: А. Адлер, В. Раих, О. Ралк, К.Г. Юнг, Ш. Френчи т.б. қабылдап, кейіннен оған түзетулер енгізді.
- Психоаналитикалық теорияны ХХ ғ. «ғылыми мифологиясы» деп атайды. Өйткені оның өкілдері мифологиялық материалдармен жұмыс істеді. Психоаналитикалық теория миф, ритуал, дін т.б. мәдениет аспектілерін мәдениеттанулық зерттеудің құрамдас бөлігіне айналды. Көптеген көркем шығармашылық тұжырымдары астынсананың психоаналитикалық теориясына негізделді. Олар адам әрекетінің осы саласындағы түс көрудің, фантазияның, интуиция мен еркін ассоциациялардың айырықша рөлін негіздеуге талпынады.

Либи́до

- **Либи́до** (лат. *libido* - тілек, ынтығу) - Фрейдтің психоанализнің, психикалық энергияның негізгі гипотетикалық түрі - әуестену күшін білдіретін негізгі түсініктерінің бірі. Ол жыныстық ынтықтық не жалпылай алғанда, өмірге, платонның Эросына жақын оның көріністеріне ынтықтық дегенді білдіреді. К. Юнг бұл түсінікті адам өміріндегі қиындықтар мен бағаттарды жасауға арналған психикалық энергия өрісімен деп қарайды.

Эдип комплексі

- Тұжырымдама сол жыныстағы ата-анасының қарай қарама-қарсы жынысты және амбивалентными (амбивалентными) сезім ата-ана үшін бейсаналық немесе саналы жыныстық ниет білдіретін, психоанализ Зигмунд Фрейд енгізілді. Эдипов кешені жалпы мағынада имманентной, тиісті биполярлық келісімді, баланың ата-анасының жалпыға бейсаналық эротикалық тартуды білдіреді. Бұл тұжырымдама психоаналитическая теориясы кілті болып табылады.

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

ЖАЛПЫ ПСИХОЛОГИЯ. СӘБЕТ БАП-БАБА
ӘЛЕУМЕТТІК ПСИХОЛОГИЯ. АҚТАЕВА Б.

НАЗАЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ